повноцінній інтеграції національної культури до європейського культурного простору.

Державна опіка над культурою і підтримка національно культурної спадщини, вільний доступ її для всіх соціальних прошарків, засвоєння культурних здобутків в контексті європейських цивілізаційних підходів стане пріоритетним завданням культурної політики сучасної Української держави. реалізація якого слугуватиме гарантією культурно національної ідентичності української людини.

Таким чином, трансформація культурних процесів в Україні об'єктивно спрямована до загальноєвропейських процесів, що дедалі більше виявляється у розширенні і поглибленні європейської інтеграції. Така тенденція розвитку має забезпечити реалізацію декларованого європейського вибору.

Література:

1. Європейський Союз. Словник-довідник / Ред. М. Марченко. – К.: К.І.С., 2005.

2. Кормич Л.І., Багацький В.В. Культурологія (історія і теорія світової культури XX ст.): Навч. Посібник. – Х.: Одіссей, 2002.

3. Мусис Н. Усе про спільні політики Європейського Союзу / Пер. з англ. – К.: К.І.С., 2005.

Буслаєва К.О. – канд. філол. н.
(Запоріжжя, ЗНУ)

ПРОБЛЕМА ІДЕНТИЧНОСТІ УКРАЇНСТВА: ПЕРЕГУК ДИСКУРСІВ ІСТОРІЇ Й СЬОГОДЕННЯ

Сучасні інтегративні процеси, пов'язані з тотальною глобалізацією, що стала логічним наслідком інформаційної епохи, змушують теперішніх науковців всерйоз задуматися над їх спрямуванням і вибудувати абсолютно новітні моделі розвитку людської цивілізації. У зв'язку з цим, з'ясування місця й ролі України в сучасних процесах євроінтеграції, на мою думку, обов'язково передбачає звернення до минулого в пошуках відповідей на запитання прийдешнього й планування стратегій на майбутнє. У порівнянні з іншими європейськими країнами, молода держава, що тільки трохи більше десяти років вважається незалежною, для вибудови такої моделі потребує сумлінного й ретельного підходу до вивчення власної історії. Бо, як відомо, народ, що не знає свого минулого, не має шансів на майбутнє.

Ми судомно намагаємося перебудувати все на європейський лад: структуру держави, соціальний устрій, довколишнє середовище (вулиці, алеї, крамниці), навіть власні домівки (славнозвісний "євроремонт"). Крім того, дуже часто, доречно і не дуже, вживаємо слова іншомовного походження як на позначення новітніх для України явищ, так і заміняємо ті

слова, що мають цілком нормальні вітчизняні відповідники, засмічуючи тим самим красу й милозвучність власної мови.

Але чи варто ставати кимсь іншим, маючи при цьому славетну, хоча й важку історію, давні славні звичаї й традиції? - "Варто", - наголосять підприємці і промисловики, маючи на увазі перш за все перехід від застарілих методів ведення економіки та "старовинних" пристроїв до нових, наймодерніших. "Не варто!"- наголосять історики, філологи, журналісти, при цьому додаючи, що на сучасному етапі треба чітко усвідомити свою позицію в цьому світі, підкреслити позитиви й проаналізувати прорахунки власної історії, не дати повторитися їм у майбутньому.

Хто правий? – Звісно, обоє. Треба брати від Європи найкращі здобутки, але при цьому питання власної ідентичності (свою історію, мову, культуру) вважати найголовнішим у державі, постійно про нього пам'ятати, дбати про прививання його наступним поколінням.

Історія, література, журналістика… Ті джерела, завдячуючи яким маємо відомості про давні події, можемо в авторських текстах відчути нюанси й настрої доби, постійно тримаємо руку на пульсі сучасної доби.

Дискурси історії й сьогодення міцно переплетені. Те, про що ми говоримо й пишемо зараз, працюючи в журналістиці, вже за мить перетворюється на свідчення історії або віддзеркалюється в книзі того чи іншого письменника. Історія нашого народу, шлях його становлення міцно пов'язані з літературою, а та, в свою чергу – з журналістикою, бо у попередні часи переважна більшість істориків були одночасно письменниками, а також працювали в тодішніх засобах масової інформації.

Кожен із видатних письменників асоціюється у нас із певними реаліями доби, в яку жив і творив. Історія й сьогодення – це вічна бінарність, теми, які є провідними в творчості кожного митця. Постійне апелювання до минулого допомагає письменнику й журналісту порушити питання про самоідентичність особистості, а загалом – цілого народу. З одного боку, вивчення історії давнього світу й використання її провідних мотивів і образів у своїй творчості є свідченням глибини мистецької думки, вмілого філософського узагальнення, виведення назовні підсвідомих архетипів і міфологем, - що дозволяє митцю проводити широкі паралелі, показувати взаємодію й взаємозв'язок різних націй, подій, епох, не забуваючи про роль власної держави в історії. З іншого боку, питання національної ідентичності завжди є провідним у творчості митця. Незважаючи на екзотичність творів чи виведення іноземних персонажів, на підсвідомому рівні завжди декодовується вічна проблематика, яка стосується рідної землі й проблем власної нації (Тарас Шевченко "Неофіти", Леся Українка "Оргія", Іван Франко "Мойсей" тощо).

Сучасний комплекс меншовартості українства, який має глибинне підґрунтя, свідчить про те, що проблема ідентичності української нації була залишається невирішеною в сьогоденні.

Відтак, одним із вагомих чинників національної ідентичності є мова. Про українську мову написані сотні (якщо не мільйони) тисяч томів, українська пісня вважається однією з наймелодійніших у світі (навіть у порівнянні з італійською), - все це ми знаємо і чули не раз. Але проблема лишається: українська нація не може стати єдиним суспільним феноменом, навіть в контексті глобальної інтеграції, поки не подолає бар'єр недовіри й комплекс селянської (!) меншовартості щодо власної мови.

Народ, що не має материнської мови (читай: не поважає й не любить! Згадаймо Шевченкове: "А хто матір забуває, того Бог карає, того діти цураються..."), не має майбутнього. Парадокс? – Ні, реальність, у якій живемо і яку досі не можемо для себе збагнути.

Бучма О.В. – канд. філос. н.
(Київ, ІФ НАНУ)

РЕЛІГІЯ В КОНТЕКСТІ ТВОРЕННЯ НОВОЇ АРХІТЕКТОНІКИ СВІТОВОГО СПІВТОВАРИСТВА

Цивілізація, заснована на вірі, а з нею
Культура і мораль відходять у минуле
Повсюдно замінюються новою вірою,
Новою мораллю, новою культурою і
Новою цивілізацією
Патрік Дж. Б'юкенен

На початку ІІІ тисячоліття світ знаходиться на порозі нового облаштування. Він входить в нову фазу свого розвитку, яка ознаменована тенденціями глобалізації на всіх рівнях буття. Цей процес супроводжується, з одного боку, позитивними явищами в матеріальних виявах людської діяльності, а з іншого – негативними видозмінами духовної сфери.

Впродовж всієї історії людства релігія була тією універсальною, динамічною системою, що безпосередньо створювала і репродукувала ауру ціннісно-смислового універсуму, слугувала джерелом духовного зросту та детермінантою видозмін держав, суспільств, культур, економік. Тому в умовах глобалізації, яка кидає релігії новий виклик стратегія конфесій і церков спрямована передусім на збереження і закріплення цієї функції релігії, поширення її дії на всі сфери людського буття (особистість, сім'ю, економіку, політику, виховання тощо); визначення її як каталізатора створення глобальної системи саморегулювання стосунків людини з навколишнім середовищем, суспільства з природою; перетворення її в культиватора глобальної еволюції економічного, соціального та, особливо,